

Manhattan Projesi Araştırmacılarından Carson Mark Öldü

Manhattan projesi araştırmacılarından, hidrojen bombasını geliştiren fizikçi grubunun başkanı olan Carson Mark 2 Mart 1997 günü hayata gözlemini yumdu.

Mark, II. Dünya Savaşı yılları sırasında, Los Alamos Ulusal Laboratuvarları'nda, ilk atom bombasının patlatılmasından iki ay önce, Mayıs 1945'te gizli Manhattan Projesi'ne katıldı. Savaşın sona ermesinde kalan Mark, 1947 yılında daha sonradan hidrojen bombasını geliştiren teorik bölümün başına getirildi. 1973'te emekli olmasına karşın, Los Alamos'ta kaldı ve yıllarca orada danışmanlık yaptı.

Manhattan projesinden mesai arkadaşları olan fizikçi Louis Rosen, Mark'ın soğuk savaş sırasında bombayı savunmasına karşın, daha sonraları nükleer silahların kontrol altına alınması ve nükleer reaktörlerin güvenliği için çalıştığını söylüyor.

İlhami Buğdaycı

<http://www.cnn.com/TECH/9703/09/mark.obit.apf>

Bu Bir Gezegen Değil mi?

"Diğer gezegenlerde yaşam bulmaya çalışan bilim, acaba bir yıldız başka bir Dünya'nın kanıtı olarak mı görüyor?" Astrofizikçi David Gray böyle düşünüyor. Nature'da yayınlanan makalesinde Gray, uzak yıldızlar arasında bulunan bir gezegenle ilgili son iddiaları çürütüyor. Gray, "Gezegen yeni gözlemleri açıklayamaz." diyor.

Orijinal kuram şöyle: Bilim adamları uzak bir yıldızın ışık tayfında küçük titreşimler ararlar ve bu titreşimlerin yıldız etrafında her 4 günde bir tur tamamlayan bir gezegen olduğu sonucuna varırlar. Fakat Gray, bunun bir titreşim bile olmadığını söylüyor ve "Bu değişimler gerçekte yıldızın kendisinden kaynaklanıyor, yıldızın etrafında daire çizen gezegenden değil." diyor. Yıldız, genişledikçe, daraldıkça ve döndükçe ışık yayar, belki daha parlak ya da mat kısmı görünür.

yordur. Bu araştırma önemli, çünkü üzerinde çalışılan yıldız güneşimize çok benzeyen 51 Pegasi. Bu da etrafındaki gezegen de Dünya'ya benzeyebilir anlamına geliyor.

Fakat tartışmalar da devam ediyor. Geoffrey Marcy, Gray'in ışık yayma teorisini yanlış buluyor. "Çünkü bizim yıldızımıza benzer yıldızlar, Gray'in söylediği şekilde ışık yaymazlar." diyor; "tüm ölçümleri yapınca, bu yıldızın güneşe tıpa tıp benzediği ortaya çıkıyor ve bizim yıldızımız 4 günlük bir salınma sahip değil." diye ekliyor.

Peki, bu belirsizlik neden bir teleskopla çözülmüyor? Gezegen, yıldızdan bir milyar kere daha soluk ve yıldızın ışınımı içinde kayboluyor. Teleskobun çalışma ilkeleri de göz önünde bulundurulduğunda bu iş iyice zorlaşıyor.

Özgür Ergin

<http://www.cnn.com/TECH/9702/26/false.planets/index.html>

Sayısal Cep Telefonları İçin Gizli Koddaki Çatlak

Son yapılan bir araştırmaya göre, cep telefonlarının son üretilen tipinin önceden düşünüldüğü gibi güvenli olmadığı bulguları. Berkeley ve Counterpane Systems araştırmacıları geliştirilmiş cep telefonlarında arayan kişi için gizliliği sağlayacak teknolojiye sorunlar olduğunu ortaya çıkardı.

Bu sorunlar, sayesinde kişinin aradığı numara ortaya çıkarılabiliyor. Bu sayısal cep telefonlarındaki koruma sistemlerinin benzer sistemlerden daha güvenli olduğu, ama çevrilen numaraları gizlemek konusunda başarısız olduğu vurgulandı. Düşünülen şifreleme teknolojisi bilgiyi karıştırıp okunmaz kılacaktı, ama ne yazık ki sayısal tarayıcısı olan "kulak misafirlerinin" bunları rahatlıkla ortaya çıkarabildiği iddia ediliyor. Bu son gelişme, cep telefonu endüstrisine bir darbe vuracak gibi gözüküyor. Aslında bu, cep telefonu teknolojisindeki ilk çatlak değil, daha önce telefon aracılığıyla konuşulanların başkaları tarafından dinlenmemesi için alınan koruma önlemlerinde de kimi sorunlar bulunuyordu.

Bazı uzmanlar, kimi hükümetlerin ulusal güvenlik gibi nedenlerle şifreleme ve güvenlik sistemlerini kontrol altında tutmaya çalıştığını ileri sürüyorlar. Ortaya çıkan bu tartışmalar gittikçe büyüyecek gibi. Amerika'da hukukçular haberleşme özgürlüğü ve kişisel güvenlik için şimdiden harekete geçmiş durumda. ABD hükümeti her ne kadar terörist ve yasa kaçaklarını yakalamak için güçlü şifreleri çözme olanaklarının bulunması gerektiğini düşünse de, şifreleme teknolojisinin kısıtlanmayacağı önlemler alması olasılık dahilinde.

Özgür Tek

<http://www.cnn.com/TECH/9703/20/cellulaz.privacy.issue/index.html>

TÜBİTAK-TEMA İşbirliği

Türkiye'nin biyolojik zenginliklerinin korunması, çevre bilincinin ve duyarlılığının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve bu konuda araştırmaların özendirilmesi amacıyla TÜBİTAK ve TEMA ortak kitaplar dizisi yayınlama kararına varmışlardır. Bu amaçla yayınlanacak olan Çocuklar ve Gündem 21 ilk kitap olarak seçilmiştir.

Gündem 21 genel olarak, Yeryüzünde Yaşamın Kalitesi, Doğal Kaynakların Etkin Kullanımı, Ortak Malların Korunması, İnsan Yerleşimleri, Kimyasal Madde ve Atık Yöntemi, Sürdürülebilir Ekonomik Kalkınma ve Gündem 21'in Uygulanması konularını kapsamaktadır. Gündem 21'in uygulanmasında etkin rol alacak taraflar ise, kadın, genç, çocuk, kırsalda yaşayanlar, özel sek-

tör, yerel yönetimler, işçi ve sendikalar, endüstriyel iş çevresi, bilim ve teknoloji dünyası olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda çocukların eğitimi kuşkusuz çok büyük önem taşımaktadır. Gelecek nesillerin çevre konusunda bilgi ve bilinç sahibi olması yolunda atılan bir ilk adım olarak değerlendirilebilecek olan Çocuklar ve Gündem 21 bu anlamda önemli bir kaynak olacaktır.